

ترس از واکسن کودکان

نگرانی‌های والدین برای واکسیناسیون کودکان و اصرار پزشکان بر این امر

ترجمه/ صبا خوشه‌گیرا واکسن کووید-۱۹ هم اکنون برای کودکان، آماده تزریق است. دکتر کالو، متخصص اطفال و بیماری‌های عفونی در دانشگاه دوک می‌گوید در برخوردش با برخی از والدین متوجه شده درباره واکسن زدن برای کودکان خود رضایت ندارند: «در این مقطع زمانی، در حالی که خانواده‌ها در حال سنجیدن امر واکسیناسیون کودکان خود هستند، می‌توان گفت شرایط پاندمی در بسیاری از نقاط تا حدودی کنترل شده است که البته خبر خوبی است اما بخش نگران‌کننده این است که ممکن است شرایط پایا نباشد و تغییر کند.» آمار نشان می‌دهد بسیاری از خانواده‌ها برای واکسینه شدن فرزندانشان مردد هستند. ما با متخصصان این حوزه صحبت کردیم تا داده‌ها بررسی شوند. در این گفت‌وگو به پرسش بسیاری از خانواده‌ها پاسخ داده می‌شود.

● **می‌دانیم که علائم ویروس کووید-۱۹ روی بسیاری از کودکان خفیف بوده، آیا واکسینه شدن کودکان و نوجوانان واقعا ضروری است؟**

دکتر کالو: این درست است که کودکان مبتلا به این ویروس، علائم عفونی کمتری داشته‌اند و میزان تلفات هم در آنها بسیار کمتر بوده اما محققان و دانشمندان این حوزه بر این باور هستند، تزریق واکسن حتی به همین تعداد را به کمترین حدممکن خواهند رساند. مدارس با خیال آسوده‌تر باز خواهند شد. فشار از روی کادر درمان برداشته خواهد شد و کیفیت و کمیت خدمات درمانی هم بهتر خواهد شد. همچنین آسیب‌های نادر اما پیچیده این بیماری، جان کودکان را تهدید نخواهد کرد. با شیوع سویه دلتا، بیش از ۸۳۰۰ کودک در سنین ۵ الی ۱۱ سال به کووید-۱۹ مبتلا شدند که می‌توان گفت جهش ۵ برابری آمار را در پی آن شاهد بودیم. علاوه بر این، ۵۲۰۰ کودک و نوجوان بعد از ابتلا به کووید-۱۹، دچار سندرم التهابی چندسیستمی شده‌اند که در مواردی در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شدند. میانگین گروه سنی ابتلا به این سندرم، ۹ سال گزارش شده است.

اهمال والدین

البته سخت می‌توان گفت تمام کودکان در پی ابتلا به کووید-۱۹ دچار سندرم التهابی می‌شوند و عملاً با قاطعیت صحبت کردن در مورد این موضوع، ممکن نیست. طبق اطلاعات جمع‌آوری شده ۳۰ درصد کودکان مبتلا و بستری شده نیز روند بهبود را طی کردند و اوضاع‌شان بسیار بهتر است. دکتر کیمبرلین، متخصص اطفال و بیماری‌های عفونی از دانشگاه آلاباما می‌گوید متأسفانه امکان پیش‌بینی در مقابل این ویروس وجود ندارد. تنها می‌توانیم تمام پیشگیری‌های لازم جهت محافظت از کودکانمان را انجام دهیم: «متأسفانه در حدود ۷۹۱ کودک در پی ابتلا به این بیماری جان خود را از دست دادند که ۱۷۲ نفر از آنها در گروه سنی ۵ الی ۱۱ سال بودند.» دکتر کیمبرلین می‌گوید: «لحظات بسیار سختی را در کنار کودکانی گذراندم که برای نفس کشیدن با مرگ دست‌وپنجه نرم می‌کردند». همچنین او می‌گوید: «در این بخش نیز افرادی را تحت بستری داشتیم. از نوجوانانی که قبل از ابتلا می‌توانستند واکسن بزنند اما از این امر خودداری کرده بودند.

مادر بخش، به دلیل همین اهمال کاری با کمبود دستگاه‌های تنفسی و اکسیژن‌رسانی مواجه شدیم. هر روز شاهد چهره‌های غم‌زده والدینی هستیم که در ذهن‌شان برای این اهمال، خود را مقصر می‌دانند زیرا به سادگی با تزریق واکسن می‌توانستند جان عزیزان‌شان را حفظ کنند.» دکتر آماندا کوهن اضافه می‌کند طی هفته‌های گذشته بحث سر آن بود که زدن این واکسن برای کودکان و نوجوانان از سوی سازمان غذا و دارو اجباری شود. او همچنین گفت: «این واکسن از مرگ، بستری شدن در بخش مراقبت‌های ویژه و همچنین اختلالات طولانی‌مدت ناشی از ابتلا به این بیماری، جلوگیری خواهد کرد.»

● **میزان اثربخشی واکسن کووید-۱۹ برای کودکان و نوجوانان تا چه حد است؟**

دکتر کوهن: یک مرکز کلینیک ۱۰ میکروگرم دوز از واکسن فایزر را روی کودکان ۵ تا ۱۱ سال تزریق و مورد آزمایش قرار داد. این در واقع همان میزان در دوز سوم تزریقی به بزرگسالان و کودکان بالای ۱۲ سال بود. به این دلیل دوز تزریقی کمتر انتخاب شد تا اثرات جانبی تا حد امکان کاهش پیدا کند اما همچنان تأثیر خود را حفظ کرد و سیستم ایمنی را به مقابله واداشت. آماری که از سوی شرکت‌های داروسازی و ساخت واکسن به سازمان غذا و دارو اعلام شده بود نشان می‌داد که واکسن تا ۹۰/۷ درصد موثر بوده و در مقابل نشانه‌های عفونی کووید-۱۹ بدن را مقاوم ساخته است. آنتی‌بادی افرادی که واکسن را با این میزان دوز، دریافت کرده بودند مشابه افراد ۱۶ تا ۲۵ سال بود. متخصصین اطفال نیز با استناد به آمار مراجعین خود، اثربخشی این واکسن را، در افراد ۱۲ الی ۱۷ سال چشمگیر خوانده‌اند. در جهش سویه دلتا، بر اساس آمار ارایه‌شده از سوی مرکز کنترل و پیشگیری بیماری در آمریکا، میزان ابتلای افرادی که واکسن نزده بودند، ۱۰ برابر بیشتر از کسانی بود که واکسن زده بودند.

● **بیشترین عوارض جانبی مشاهده‌شده بعد از واکسن زدن چیست؟**

در آزمایشگاه‌هایی که روی این واکسن‌ها تحقیق صورت گرفته و محصول نهایی را به تولید انبوه رسانده‌اند، هیچ مورد تهدیدکننده جدی شناسایی نشده است. تمام عوارضی که وجود دارند همان‌هایی است که در بزرگسالان هم وجود داشت. از بارزترین آنها می‌توان به درد محل تزریق واکسن، احساس خستگی و کسالت، سردرد و درد عضلانی اشاره کرد. کودکانی که این واکسن را می‌زنند، ظرف دوتاسه روز تمام علائم‌شان از بین خواهد رفت.

● **آیا باید نگران عوارض بود؟ مخصوصاً التهاب عضلات قلب یا همان میوکاردیت که مواردی از آن وجود داشت؟**

در موارد بسیار اندکی در پی زدن واکسن ام. آر.ان. ای، ساخت شرکت فایزر و مدرنا افراد با مشکل تورم عضلات قلب یا همان میوکاردیت مراجعه داشتند که البته در تزریقات انجام شده روی کودکان ۵ تا ۱۱ سال تحت تزریق واکسن فایزر چنین چیزی دیده نشد و موردی از میوکاردیت گزارش نشد. البته تزریق واکسن به این گروه سنی هنوز چندان گسترده نشده است که بتوان گفت چنین موارد نادری نداشته‌ایم. در این مورد در آینده

می‌توان اطمینان پیدا کرد میوکاردیت، پس از واکسن زدن بسیار نادر است. این عارضه که در برخی از افراد دیده شده، عوارض کوتاه‌مدتی است که جای نگرانی ندارد. در بسیاری از نمونه‌ها، جوانانی که عارضه میوکاردیت در آنها دیده شده بود، به سرعت بهبود پیدا کردند. تنها کاری که می‌توان برای این عارضه انجام داد دریافت ایبوپروفن و ادویل است و مشکل حادی نخواهد بود.

کرونا خطرناک تر است

پیش‌بینی می‌شود، میزان گزارش‌های میوکاردیت در کودکان بسیار کمتر از نوجوانان باشد. میوکاردیت که می‌تواند بر اثر عفونت باکتریایی و عفونت‌های فراگیر ویروس کووید-۱۹ باشد، به صورت کلی در کودکان بسیار کمتر از نوجوانان بوده است. نیکل بالدوین، متخصص اطفال از دانشگاه سینسیناتی اوهایو، افزود که این مورد بیشتر به دلیل هورمون‌های بلوغ در نوجوانان است و ایجاد این عارضه تا حدودی به این مورد مربوط می‌شود. دکتر کالو افزود: «این مورد در کودکان به وجود نخواهد آمد، زیرا دوز بسیار کمی در کودکان تزریق شده است.» البته هر نوع واکنشی از این دست، به سیستم ایمنی هرفرد برمی‌گردد و در ۸۷۷ مورد میوکاردیت گزارش شده در افراد زیر ۳۰ سال، هیچ موردی منجر به مرگ نشده است. گفته می‌شود ویروس کووید-۱۹ خود باعث التهاب قلبی، میوکاردیت و عفونت‌های مرتبط با قلب می‌شود. با تمام این مسائل باید گفت خطر واکسن زدن برای هر گروه سنی بسیار کمتر از ابتلا به کووید-۱۹ است.

● **واکسن‌های چینی برای کودکان به چه صورت عمل کرده است؟**

دکتر کالو: چین در ماه ژوئن، مجوزی اضطراری جهت تزریق واکسن سینوواک برای کودکان و نوجوانان گروه سنی ۳ تا ۱۷ سال را صادر کرد. این واکسن با وجود آنکه برای بزرگسالان در بیش از ۵۰ کشور جهان تأیید شده، اما تاکنون فقط چین آن را برای کودکان بالای ۳ سال مجاز دانسته است. این درحالی است که مقامات بهداشتی این کشور می‌گویند آزمایشات بالینی تأثیر واکسن سینوواک بر کودکان همچنان ادامه دارد. تزریق آن روی ۱۴ هزار کودک در شیلی، کنیا، فیلیپین و آفریقای جنوبی در حال انجام است. هرچند این نتایج هنوز نهایی و منتشر نشده‌اند. در اواخر ماه ژوئیه، چین علاوه بر واکسن سینوواک، واکسن دیگری را به نام سینوفارم تولید کرد و تزریق آن را برای همین رده سنی مجاز اعلام کرد. مقامات تولیدکننده واکسن سینوفارم اعلام کردند آزمایشات بالینی نتایج مطلوبی نشان داده‌اند. این واکسن در کودکان نیز همانند بزرگسالان روی سیستم ایمنی اثرات خوبی ایجاد کرده است. با این حال هنوز نهادهای بین‌المللی نظیر سازمان جهانی بهداشت، تزریق این واکسن برای کودکان را تأیید نکرده است.

ایران و کوبا

در کشورهای دیگر، امارات متحده عربی نخستین کشوری بود که در ماه اوت، فرایند واکسیناسیون کودکان ۳ تا نوجوانان ۱۷ ساله را با واکسن سینوفارم شروع کرد. بحرین نیز اعلام کرده

کودکان ۳ تا ۱۱ ساله را که بیماری زمینه‌ای دارند، با واکسن سینوفارم واکسینه می‌کند. آرژانتین هم روز اول اکتبر اعلام کرد کودکان ۳ تا ۱۱ سال را با واکسن سینوفارم واکسینه می‌کند. وزارت بهداشت این کشور گفته است این روند را با ۱۲ میلیون واکسن وارداتی انجام خواهد داد. واکسن‌های سینوفارم در دو دوز با فاصله ۲۸ روز به کودکان تزریق می‌شود. آرژانتین، پیشتر حدود پنج میلیون نوجوان بین ۱۲ تا ۱۷ سال را با واکسن فایزر واکسینه کرده بود. در ایران نیز مسئولان وزارت بهداشت گفته‌اند برای کودکان و نوجوانان زیر ۱۸ سال واکسن سینوفارم تزریق خواهد شد. البته کوبا حدود یک ماه است فرایند تزریق واکسن ساخت مشترک خود با ایران به نام سویرانا را آغاز کرده است. تزریق واکسن سویرانا برای کودکان ۲ تا ۱۱ سال شروع شده است. مقامات بهداشت و داروی کوبا اذعان داشته‌اند این واکسن‌ها خطری برای خردسالان نداشته‌اند، هرچند هنوز اطلاعات مربوط به واکسن‌ها را در اختیار ناظران خارجی قرار نداده‌اند. کوبا اعلام کرد که چندی پیش از سازمان جهانی بهداشت درخواست تأیید واکسن‌های خود را داشته است. کوبا همچنین، برای نوجوانان ۱۱ تا ۱۸ سال، مانند بزرگسالان، دو دوز واکسن سویرانای ۲ و یک دوز تکمیلی واکسن سویرانا پلاس تزریق می‌کند. در ایران هم قرار است یک واکسن تولید مشترک ایران-کوبا، به نام «پاستوکوک»، احتمالاً به کودکان ۶ تا نوجوانان ۱۸ سال تزریق شود. آمیتیس رضانی، مدیر گروه تحقیقات بالینی انستیتو پاستور، گفته است آزمایشات این واکسن روی کودکان ۲ تا ۱۸ سال در کوبا عوارضی «بسیار محدود و بیشتر موضعی» داشته است.

سازمان بهداشت جهانی چه می‌گوید؟

در ماه‌های اخیر، سازمان بهداشت جهانی تأیید کرده است که ایمن‌سازی جمعیت بزرگسال کشورهای فقیر فوریت بیشتری به نسبت واکسیناسیون کودکان و نوجوانان در کشورهای ثروتمند دارد. این سازمان از کشورهای بزرگ غربی خواسته است واکسن‌های خود را بیشتر به کشورهای فقیر و در حال توسعه اختصاص دهند. با این حال، سازمان بهداشت جهانی درباره واکسیناسیون کودکان به لحاظ علمی نظر قاطعی نداشته و گفته است این مسأله منوط به «تحولات اپیدمیولوژیک و شواهد مربوط به ایمنی و کارایی واکسن در این گروه سنی» است. به لحاظ علمی نیز، سازمان بهداشت جهانی؛ تنها واکسن فایزر را برای رده سنی ۱۲ تا ۱۸ سال تأیید کرده و تاکنون هیچ واکسن کووید-۱۹ برای کودکان زیر ۱۲ سال مجاز تشخیص نداده است. شرکت تولید واکسن فایزر می‌گوید داده‌های آزمایشات بالینی‌شان روی ۲ هزار کودک ۵ تا ۱۱ سال مثبت بوده و آنها را برای دریافت مجوز نهایی به آژانس دارویی ایالات متحده داده است. پژوهشگران می‌گویند به دلیل اضافه وزن و چاقی کودکان در آمریکا، خطر ابتلای آنها به کووید-۱۹، ۱۰ برابر کودکان ساکن اروپاست. این عاملی است که می‌تواند مسئولان ایالات متحده را به شروع فرایند واکسیناسیون کودکان ترغیب کند.

منبع: **یورو نیوز**

